

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 3099/05
01.03.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Звездане Лутовац, Слободана Дражића, Николе Станојевића и Михаила Рулића, чланова већа, у парници тужилаца-противтужених АА и ББ, чији је заједнички пуномоћник адвокат АБ, против тужене-противтужиле ВВ, чији је пуномоћник адвокат БА, ради утврђивања обима заоставштине и својине по тужби и противтужби и по тужби за главно мешање тужиле ГГ против тужених: ВВ, АА и ББ, ради утврђивања права својине, одлучујући о ревизији тужене-противтужиле, изјављене против пресуде Окружног суда у Шапцу Гж.бр. 650/04 од 11.05 2005. године, у седници већа одржаној дана 1.03.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

I ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА као неоснована ревизија тужене-противтужиле ВВ, изјављена против пресуде Окружног суда у Шапцу Гж.бр. 650/04 од 11.05 2005. године у ставу првом изреке у делу којим је потврђена пресуда Општинског суда у Лозници П. број 2820/2001 од 16.01.2004. године у ставовима 1. и 2. изреке.

II УКИДАЈУ СЕ пресуда Окружног суда у Шапцу Гж.бр. 650/04 од 11.05 2005. године у преосталом делу става првог изреке и пресуда Општинског суда у Лозници П. број 2820/2001 од 16.01.2004. године у ставовима: 3, преосталом делу става 4, 5. изреке и у досуђујућем делу одлуке о трошковима спора садржане у ставу 6. изреке и предмет у том делу ВРАЋА првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Лозници П. број 2820/2001 од 16.01.2004. године, ставом првим изреке је утврђено да заоставштину покојног ПП чини 1/2 идеалних делова: кат. парцеле број аа КО ДД, површине од 0.07,00 ха из пл. број вв, породичне стамбене зграде димензија 9,50 x 8 м која се састоји од подрума и високог приземља и помоћне зграде димензија 8 x 6 м, све на наведеној катастарској парцели, 27 комада кошница, путничког возила марке "ИИ", ловачке пушке марке __ и цело неисплаћени износ пензија код ПИО Београд - Стручна служба __, закључно са 27.06.2001. године. Ставом другим изреке утврђено је право сувласништва тужиле-противтужене АА са 1/2 идеалних делова на: кат. парцели број аа у КО ДД површине од 0.07,00 ха из пл. број вв и породичне стамбене зграде и помоћне зграде које се налазе на кат. парцели аа КО ДД, димензија описаних као у ставу првом изреке те пресуде. Ставом трећим изреке утврђено је да су тужиоци АА и ББ, по основу стицања у брачној заједници сувласници са по 1/2 идеалних делова на кат. парцели број гг КО ЋЋ површине 0.019,20 ха и породичне стамбене зграде која се налази на овој парцели а састоји се од: сутерена, приземља и поткровља, димензија 12,60 x 10,50 м и путничког возила марке "ЕЕ" регистарског броја ЖЖ. Ставом четвртим изреке одбијен је као неоснован противтужбени захтев тужене-противтужиле ВВ којим је тражила да се утврди да заоставштину сада покојног ПП чини имовина наведена у ставу првом изреке преко процената досуђеног у том ставу, са још 25%; те да његову заоставштину чини и 40% кат. парцеле гг КО ЋЋ површине 0.19,20 ха, 40% породичне стамбене зграде која се налази на тој катастарској парцели, 40% путничког возила марке "ЕЕ" регистарског броја ЖЖ и 40% теретног возила - камиона марке "33" тип шлепер. Ставом петим изреке одбачена је као неуредна противтужба тужене-противтужиле ВВ у делу којим је тражила да се утврди да заоставштину покојног ПП чине и све покретне ствари које се налазе у наведеним зградама у ЈЈ и КК. Ставом шестим изреке тужена-противтужила је обавезана да тужиоцима-противтуженима солидарно на име накнаде трошкова спора исплати износ од укупно 175.633,33 динара а тужили по тужби за главно мешање ГГ износ од 2.400,00 динара, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде; док је преко тог износа 2.200,00 динара одбијен захтев тужилаца за накнадом трошкова спора.

Пресудом Окружног суда у Шапцу Гж број 650/04 од 11.05.2005. године ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене-противтужиле ВВ и потврђена пресуда Општинског суда у Лозници П. број 2820/01 од 16.01.2004. године у ставовима: 1, 2. и 3. изреке и у ставу 4. изреке у односу на непокретности и кошнице из става првог изреке и у односу на имовину из става трећег изреке, у ставу 5. изреке и у ставу 6. изреке у досуђујућем делу одлуке о парничним трошковима. Ставом другим изреке исте пресуде укинута у ставу четвртим изреке у делу којим је одбијен захтев тужене-противтужиле за још 25% на путничком возилу марке "ИИ" и ловачкој пушци __ преко утврђеног удела од 1/2 на овим стварима ставом првим изреке и у овом делу је предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против наведене правоснажне другостепене пресуде, тужена-противтужила је изјавила благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене

материјалног права.

Испитујући правилност другостепене пресуде сходно члану 386. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није основана у погледу одлука о праву својине на непокретностима уписаним у КО ДД и делу одлуке о обиму оставиоачеве заоставштине управо на тим непокретностима и на покретним стварима ближе описаним ставом првим изреке првостепене пресуде. У погледу тих одлука, нижестепени судови нису учинили апсолутно битну повреду одредаба парничног поступка из новелираног члана 354. став 2. тачка 11. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити пак неку другу битну повреду на коју се ревизијом указује.

Док је у преосталом делу ревизија основана са више разлога. Стога што образложење другостепене пресуде уопште нема разлога о неким одлучним чињеницама, а пак дати разлози о другим одлучним чињеницама су противречни стању у списима, чиме је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из новелираног члана 354. став 2. тачка 14. ЗПП. Осим тога, другостепени суд је учинио и битну повреду одредаба парничног поступка из члана 354. став 1. у вези члана 375. став 1. ЗПП зато што у образложењу другостепене пресуде није ценио жалбене наводе који су од одлучног значаја за одлуку по жалби, што је било од утицаја на доношење неправилне пресуде. Првостепена пресуда је такође захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из већ цитиране законске одредбе новелираног члана 354. став 2. тачка 14. ЗПП обзиром да су дати разлози њеног образложења нејасни и контрадикторни стању у списима. Учињене битне повреде представљају процесни основ за уважавање ревизије и укидање нижестепених пресуда у погледу осталих одлука. Оне су резултирале погрешној примени материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Према утврђеном чињеничном стању, ПП је преминуо дана 27.06.2001. године и иза његове смрти покренути оставински поступак је прекинут због спорног обима његове заоставштине. Он и тужила-противтужена АА су били у дугогодишњој брачној заједници још од венчања __1955. године, у којој су 1963. године од заједнички зарађеног новца купили плац - кат парцелу број аа КО ДД површине од 9.07.00 ха уписану у пл. број вв и потом на њој, од заједнички зарађеног новца саградили породичну стамбену зграду (која се састоји од подрума и високог приземља) а нешто касније и помоћну зграду. Обоје су били запослени у "ЈЛЛ" и то тужила-противтужена као текстилна радница, а њен сада покојни супруг као металостругар, остварујући приближне зараде до одласка у пензију: 1987. године тужила-противтужена, а годину дана раније сада покојни ПП. Он је потом 1970. године отишао на привремени рад у иностранство, радећи неколико година, па је остварио и пензију од око 300 ДЕМ месечно. У браку су изродили двоје деце, тужену-противтужиљу ВВ рођену __. године, која је 1977. године напустила родитељску кућу и убрзо се удала и тужиоца-противтуженог ББ који је остао код родитеља а 1987. године се оженио ГГ, тужиљом по тужби за главно мешање, са којом је и њиховом заједничком децом, наставио да живи у родитељској кући, али у засебној економској заједници. Тужила-противтужена АА се поред редовног посла, док су деца била мала, старала о њима и водила њихово домаћинство, обављајући све уобичајене домаћинске послове. Утврђено је да су она и њен сада покојни супруг радом у току њихове брачне заједнице и заједнице живота стекли и покретне ствари: путничко возило марке "ИИ", ловачку пушку марке __ и 27 комада кошница којима се бавио њен сада покојни супруг, а он је био и прималац своје личне пензије. Плац - катастарску парцелу број гг уписана у КО ЋЋ површине 0.19,20 ха купљен је уговором о купопродаји закљученим 1992. године у којем се као купац појављује сада покојни ПП, на кога гласе и сва писмена везана за стамбену зграду потом саграђену на тој катастарској парцели. Путничко возило марке "ЕЕ" регистарског броја ЖЖ такође је регистровано на сада покојног ПП.

На бази утврђеног чињеничног стања, правилно су и са правног становишта Врховног суда нижестепени судови извели материјално-правни закључак да катастарска парцела уписана у КО ДД и породична стамбена зграда са помоћном зградом које су саграђене на тој катастарској парцели, које су тужила-противтужена АА и њен сада покојни супруг ПП стекли радом у току трајања њихове брачне заједнице, представљају њихову заједничку брачну тековина у смислу чланова 321. и 322. Закона о браку и породичним односима Републике Србије ("Службени гласник СР Србије" број 22 од 7.06.1980. године) и то са подједнаким уделима од по 1/2 идеалних делова. Исправно по налажењу Врховног суда одмеривши тај удео сходно члану 329. цитираног закона, имајући у виду све околности конкретног случаја и критеријуме из члана 328. Закона о браку и породичним односима Републике Србије, а пре свега њихову приближно подједнаку зараду у релевантно време стицања предметних непокретности, које у контексту осталих релевантних околности оправдавају приближно исти допринос у заједничком стицању тих непокретности. Као и да њихову заједничку брачну тековину представљају и покретне ствари стечене радом у току те брачне заједнице: путничко возило марке "ИИ", ловачка пушка марке __ и 27 комада кошница и то такође са подједнаким сувласничким уделима од по 1/2 идеалних делова. Уважавајући заправо нешто веће ангажовање тужиле-противтужене у свакодневним домаћинским пословима и старању о заједничкој деци, у контексту тада нешто већих примања сада покојног ПП, што би из правног становишта Врховног суда резултирало њиховом подједнаком доприносу у стицању тих покретних ствари. Чему је следила исправна одлука нижестепених судова да тужиле-противтуженој припада право својине на предметним непокретностима у уделу од 1/2 идеалних делова, а да преостали удео представља заоставштину сада покојног ПП, као и 1/2 идеалних делова наведених заједнички стечених покретних ствари и његова лична пензија затечена у моменту његове смрти, све у смислу члана 87. ЗВП-а.

У изложеном контексту утврђене приближне висине зараде њених родитеља у релевантно време стицања предметних непокретности које се налазе у КО Лозница, неоснован је ревизијски навод тужене-противтужиље којим напада процену висине њиховог подједнаког доприноса у стицању тих непокретности тврдњом да је занемарено то што је њен сада покојни отац ПП радио неколико година у иностранству. Обзиром да је до тог његовог одласка дошло знатно касније након стицања ових

иностранству. Обзиром да је до тог његовог одласка дошло знатно касније, након стицања ових непокретности.

Ирелевантан је ревизијски навод тужене-противтужиље којим указује да је њен сада покојни отац ПП имао и своја посебна новчана средства добијена од продаје своје очевине која је уложио и у стицање ових непокретности, стога што се тим ревизијским наводом уствари напада утврђено чињенично стање, са ког разлога се сходно члану 385. став 3. ЗПП ревизија не може изјавити.

Међутим, остало је неразјашњено и нејасно како су и на основу чега нижестепени судови извели материјално-правни закључак да катастарска парцела уписана у КО ЋЋ и породична стамбена зграда саграђена на тој катастарској парцели, представљају посебну сусвојину тужиоца-противтуженог ББ и његове супруге ГГ, тужиље по тужби за главно мешање. Када су претходно утврдили да писмени докази за те непокретности гласе на име сада покојног ПП. Са тог истог разлога је контрадикторан и правни закључак о њиховом посебном праву сусвојине на предметном путничком возилу марке "ЕЕ" за које је такође утврђено да је регистровано на име сада покојног ПП. Утолико пре што су нижестепени судови притом утврдили да су тужилац-противтужени и његова супруга живели у посебној економској заједници у односу на домаћинство сада покојног ПП и његове супруге, а да је сада покојни ПП радио неколико година у иностранству и остварио пензију од око 300 ДЕМ месечно.

Наиме, првостепени суд је пропустио да доношењем првостепене пресуде цени евидентно супротстављене доказе: писмене и исказе сведока и странака, на исту релевантну околност: од чијих новчаних средстава и на основу чијег споразума или намере су купљене и саграђене предметне непокретности које се налазе у КО ЋЋ; на начин прописан чланом 8. ЗПП, појединачно и у склопу осталих изведених доказа и на основу резултата целокупног поступка. У првостепеној пресуди су такође изостали јасни разлози са којих је одбијен противтужбени захтев тужене-противтужиље у делу којим је тражила да се утврди да 50% предметног теретног возила – шлепера чини заоставштину њеног оца. Односно, нема разлога који су руководили првостепени суд да изведе закључак да предметно теретно возило представља посебну имовину тужиоца-противтуженог ББ и његове супруге.

Стога ће првостепени суд у поновном поступку отклонити изложене контрадикторности и нејасноће правилном и савесном оценом свих изведених доказа у смислу члана 8. ЗПП. Да би следом тога могао да адекватно примени материјално право и процени да ли предметне непокретности у КО ЋЋ представљају заједнички стечену имовину у породичној заједници сада покојног ПП и свих чланова те породичне заједнице у смислу члана 340. Закона о браку и породичним односима, а следом тога и његову заоставштину у одређеном својинском уделу или пак представљају посебну имовину његовог сина и његове супруге. Извођењу тог материјално-правног закључка мора да претходи поуздано утврђење (не) постојања споразума или намере да се куповина и градња тих непокретности врши за одређене чланове породичне заједнице или са намером да то стицање буде заједничко, као резултат уложеног рада чланова домаћинства и заједничке материјалне базе. У негативном случају, да ли је пак посебна имовина тужиоца-противтуженог и његове супруге као економска база њиховог привређивања, евентуално допринела стицању тих непокретности и у том случају у ком конкретном проценту. Имајући притом у виду назначене писмене доказе. Такође ће утврдити и када је и од чијих новчаних средстава купљено предметно путничко возило "ЕЕ" и да ли је предметно теретно возило купљено на име тужиоца-противтуженог, али у породичној заједници са родитељима као резултат учешћа заједничке материјалне базе или искључиво од његових личних новчаних средстава. За своју поновну одлуку првостепени суд ће дати јасне и аргументоване разлоге на начин прописан чланом 338. став 3. ЗПП.

На крају, иако је тужена-противтужиља на то указивала својом жалбом, другостепени суд у образложењу своје пресуде није ценио тај жалбени навод који је био од одлучног значаја за ту одлуку, чиме је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 354. став 1. у вези члана 375. став 1. ЗПП, укинута је и одлука о одбачају противтужбе тужене-противтужиље као неуредне. Обзиром да по подацима из садржине списка произилази да првостепени суд није уопште по пријему противтужбе поднете дана 4.02.2002. године налагао њено уређење што је био дужан да учини када је нашао да је непотпуна, у смислу члана 281. у вези чланова 109. став 1. и чланова 186. и 189. ЗПП. Стога ће то учинити у поновном поступку.

Како одлука о трошковима спора зависи од исхода одлуке о главној ствари, то је и она укинута у смислу члана 166. став 3. ЗПП.

Изложени разлози су били они који су руководили Врховни суд на укидање нижестепених пресуда у преосталом делу сходно члану 394. став 1. раније важећег ЗПП чије се одредбе примењују у смислу члана 491. став 1. важећег ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 125/2004 од 22.11.2004. године, са применом од 23.02.2005. године) у поступку покренутом пре почетка примене овог Закона.

Председник већа-судија

Стојан Јокић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

